

VYHODNOTENIE MEDZIREZORTNÉHO PRIPOMIENKOVÉHO KONANIA

Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030

Spôsob pripomienkového konania	5. – 11. marca 2021 - skrátený, 5 pracovných dní
Počet vznesených pripomienok, z toho zásadných	63 /38
Počet vyhodnotených pripomienok	63

Počet akceptovaných pripomienok, z toho zásadných	39 /25
Počet čiastočne akceptovaných pripomienok, z toho zásadných (pozn.: 2 zásadné pripomienky boli v rámci rozporového konania preklasifikované na obyčajné pripomienky a boli čiastočne akceptované)	9 /6
Počet neakceptovaných pripomienok, z toho zásadných (pozn.: 1 zásadná pripomienka bola vzatá späť v rámci rozp. konania)	14 /0

Rozporové konanie
Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny
18. marca 2021 o 10:00 hod., výsledok: rozpor odstránený
Počet odstránených pripomienok: 9
Počet neodstránených pripomienok: 0

Rozporové konanie
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
18. marca 2021 o 12:00 hod., výsledok: rozpor odstránený
Počet odstránených pripomienok: 7
Počet neodstránených pripomienok: 0

Rozporové konanie
Konferencia biskupov Slovenska
18. marca 2021 o 14:00 hod., výsledok: rozpor čiastočne odstránený

Počet odstránených pripomienok: 8

Počet neodstránených pripomienok: 3

Rozporové konanie

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

22. marca 2021 o 15:00 hod, výsledok: rozpor odstránený

Počet odstránených pripomienok: 2

Počet neodstránených pripomienok: 0

Sumarizácia vznesených pripomienok podľa subjektov

Č.	Subjekt	Pripomienky do termínu	Pripomienky po termíne	Nemali pripomienky	Vôbec nezaslali
1.	Konferencia biskupov Slovenska	11 (0o,11z)			
2.	Klub 500	1 (0o,1z)			
3.	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky	9 (6o,3z)			
4.	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	5 (4o,1z)			
5.	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	22 (12o,10z)			
6.	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky	3 (2o,1z)			
7.	Poradňa pre občianske a ľudské práva	2 (0o,2z)			
8.	Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny	10 (1o,9z)			
9.	Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky			x	
10.	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky			x	
11.	Protimonopolný úrad Slovenskej republiky			x	
12.	Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky			x	
13.	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky			x	
14.	Národný bezpečnostný úrad			x	
15.	Generálna prokuratúra Slovenskej republiky			x	
16.	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky			x	

17.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky			X	
18.	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky			X	
19.	Štatistický úrad Slovenskej republiky			X	
20.	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky			X	
21.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky			X	
22.	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky			X	
23.	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky			X	
24.	Národná banka Slovenska			X	
25.	Únia miest Slovenska				X
26.	Slovenské národné stredisko pre ľudské práva				X
27.	Kancelária verejného ochrancu práv				X
28.	Žilinský samosprávny kraj				X
29.	Košický samosprávny kraj				X
30.	Banskobystrický samosprávny kraj				X
31.	Prešovský samosprávny kraj				X
32.	Nitriansky samosprávny kraj				X
33.	Trenčiansky samosprávny kraj				X
34.	Trnavský samosprávny kraj				X
35.	Ministerstvo financií Slovenskej republiky				X
36.	Úrad vlády Slovenskej republiky				X
37.	Úrad pre verejné obstarávanie				X
38.	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky				X
39.	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky				X
40.	Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky				X
41.	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky				X
42.	Najvyšší súd Slovenskej republiky				X
43.	Národná rada Slovenskej republiky				X
44.	Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky				X
45.	Odbor aproximácie práva sekcie vládnej legislatívy Úradu vlády SR				X
46.	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora				X

47.	Združenie miest a obcí Slovenska				X
48.	Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky				X
49.	Republiková únia zamestnávateľov				X
50.	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou				X
51.	Asociácia priemyselných zväzov				X
52.	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Úrad vlády Slovenskej republiky, odbor legislatívy ostatných ústredných orgánov štátnej správy)				X
Spolu		63 (250,38z)	0 (00,0z)		

Vyhodnotenie vecných pripomienok je uvedené v tabuľkovej časti.

Vysvetlivky k použitým skratkám v tabuľke:

O – obyčajná   A – akceptovaná
Z – zásadná   N – neakceptovaná
ČA – čiastočne akceptovaná

Subjekt	Pripomienka	Typ	Vyh.	Spôsob vyhodnotenia
KBS	11. Navrhujeme na str. 14 vypustiť vetu: Učebný odbor praktická žena svojim zameraním, cieľmi a získaním kľúčových kompetencií naplňa teórie tradičnej rodovej úlohy ženy a posilňuje stereotypy voči ženám z MRK, ktoré sa nevedia starať o rodinu, vychovávať deti a hospodáriť s peniazmi, čo je v rozpore s politikou EÚ v oblasti rodovej rovnosti, ku uplatňovaniu ktorej sa SR zaviazala. Odôvodnenie: Tento odsek poukazuje na nízku odbornosť vyučovania, čo však so samotným odborom "praktická žena" a jeho obsahom nesúvisí. Odbor "praktická žena" zahŕňa aj, postupy pri poskytovaní ovládanie písomnej	Z	N	Odôvodnenie: Odbor praktická žena svojim zameraním a obsahom nie je v súlade s prípravou žien z MRK na povolanie a ani v súlade s požiadavkami trhu práce. Absolventi, resp. absolventky odboru nenachádzajú dostatočné uplatnenie na trhu práce. Okrem neuplatniteľnosti na trhu práce

	<p>komunikácie, oznamovacieho odborného prejavu v Slovenskom jazyku, základy etiky, spoločenského správania, matematika nevyhnutná pre výkon povolania, rýchlej zdravotnej pomoci, zásady pestovania rastlín, chovu drobných zvierat a pod. ktoré sú všeobecným vzdelaním pre celú spoločnosť. Práve naopak, mali by sa rozšíriť o odbory ako "praktický muž" alebo "prakticky vedená domácnosť", kde by sa aj muži a ženy učili vedeniu domácnosti, starostlivosti o zvieratá, pestovanie rastlín atď. a učil mužov praktickým zručnostiam tak, aby participovali na chode i manažmente domácnosti rovnomerne so ženami, vo vzájomnej spolupráci a v dohode odhliadnuc od stereotypov a zohľadňujúc špecifiká každej rodiny a každej osobnosti. Na odbore praktická žena nie je nič, čoby bolo v rozpore s politikami EÚ, práve naopak, dáva absolventom základy zo všeobecno vzdelávacích predmetov s odbornými teoretickými vedomosťami i praktickými spôsobilosťami tak, že je schopný vykonávať samostatnú činnosť v poľnohospodárstve v oblasti textilného priemyslu a v oblasti rodinného života.</p>			<p>predkladateľ poukazuje aj na problematiku nízkej odbornosti vo vyučovacích odboroch tohto typu, posilňovanie stereotypov o roliach žien a mužov, ako aj segregáciu vo vzdelávaní.</p> <p>Oblasť zvyšovania rodičovských kompetencií, prípravy na rodičovstvo a materstvo je rozpracované v časti „rané detstvo“, kde je pozornosť venovaná okrem služieb aj rozvojovým programom, realizovaným priamo v komunitách MRK, v prirodzenom a domácom prostredí dieťaťa.</p>
KBS	<p>9. Na str, 44 v časti "3. rípadových štúdií o príkladoch dobrej praxe vo vybraných témach." navrhujeme doplniť Súčasťou hodnotenie bude aj uvedenie príkladov dobrej praxe z pastoračnej práce (duchovnej služby) s Rómami registrovanými cirkvami v Slovenskej republike.</p> <p>Odôvodnenie: Pastoračná práca s Rómami prináša viditeľné výsledky v prístupe k štúdiu, k vzdelávaniu, k práci, zlepšuje šance na zamestnanosť. K tomu pozri štúdiu SAV "Sociálna inklúzia Rómov náboženskou cestou"</p>	Z	A	<p>Pripomienka akceptovaná.</p> <p>Rozpor odstránený.</p>

KBS	<p>1. V celom texte žiadame vymeniť terminológiu, kde pojem "rod" a jeho gramatické tvary bude vymenený za "pohlavie" a jeho gramatické tvary. Konkrétne "rodové rozdiely" za "rozdiely medzi pohlaviami", "rodová rovnosť" za "rovnosť medzi mužmi a ženami". Odôvodnenie: Ústava Slovenskej republiky pozná terminus technicus "rovnosť medzi mužmi a ženami" a rovnakú terminológiu používajú aj všetky medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná ako aj zakladajúce zmluvy Európskej únie (primárne právo). Pojem "rod" vo význame "gender" sa v našom právnom poriadku nenachádza, používajú ho len niektoré odborné disciplíny. Vzhľadom na to, že predkladaný materiál je podkladom pre budúcu legislatívu, nemal by obsahovať pojmy, ktoré sú v rozpore s právnym poriadkom SR resp. nie je možné ich používať v právnych predpisoch v zmysle Zákona o tvorbe právnych predpisov. Ústava SR používa pojem "rod" vo význame "pôvod, zrod" (z anglického "birth") a nie je možné pojem "rod" použiť v dvoch odlišných významoch v právnych predpisoch.</p>	Z	ČA	<p>Pripomienka čiastočne akceptovaná.</p> <p>Rozpor odstránený.</p>
KBS	<p>10. Na str. 54 Za „Čiastkový cieľ 2: Zníženie predsudkov a stereotypov o Rómoch, posilnenie ľudsko-právnej výchovy a výchovu k tolerancii.“ navrhujeme vložiť: "podporiť duchovnú starostlivosť o Rómov prostredníctvom práce registrovaných cirkví a náboženských spoločností.“ Taktiež navrhujeme doplniť: Indikátor 3: Počet podporených pastoračných koordinátorov, pracovníkov a asistentov pôsobiacich v MRK.“ Odôvodnenie: práca rehoľných sestier, kňazov a pastoračných asistentov funguje na holistickom prístupe – sústreďuje sa na celého človeka bez ohľadu na to, či misionár pracuje s veriacim alebo</p>	Z	N	<p>Odôvodnenie:</p> <p>Doplnenie navrhovaného textu má charakter skôr opatrenia, aktivity a teda by bol skôr vhodný pre materiál o úroveň špecifikácie nižšie (napr. akčný plán) a nie do rámcového dokumentu.</p> <p>Zároveň nie je možné</p>

	neveriacim človekom. Prioritou tejto služby je pomoc človeku, sprevádzanie detí formou doučovania, umeleckou výchovou, voľnočasovými aktivitami, sprevádzanie dospievajúcich a dospelých formou ďalšieho vzdelávania a výchovou k praktickým zručnostiam, ale aj formovanie charakteru človeka tak, aby vedel vychádzať s ľuďmi zo svojej komunity aj s majoritou. V neposlednom rade táto služba prispieva k šíreniu dobrého mena a dobrých správ o Rómoch, o ich životoch a problémoch, pomáha zbližovať ľudí, prekonávať a odstraňovať predsudky a negatívne stereotypy o Rómoch.			relevantným spôsobom určiť východiskovú a cieľovú hodnotu navrhovaného indikátora.
KBS	2. Na str. 4 navrhujeme upraviť definície nasledovne: Inkluzívny – zahrnujúci (niečo v sebe, do seba). Aktívna inklúzia - znamená umožniť každému občanovi, najmä tým najviac znevýhodneným, plné zapojenie sa do spoločnosti, vrátane možnosti zamestnať sa Odôvodnenie: Navrhujeme pojem inkluzívny definovať podľa Slovníka cudzích slov Šaling-Šalingová-Maníková (2008). Definíciu aktívnej inklúzie navrhujeme zosúladiť s odkazom pod čiarou.	Z	A	Pripomienka akceptovaná. Rozpor odstránený.
KBS	3. Princíp "škola sa prispôsobuje každému dieťaťu" navrhujeme zameniť nasledovne: Škola zohľadňuje individuálne a originálne potreby každého dieťaťa, zároveň ho učí poznávať seba a druhých ľudí, vychovávať k vzťahom, sebadisciplíne, a tým, že dáva dieťaťu hranice, pripravuje ho pre život. Odôvodnenie: Cieľom inklúzie nemôže byť prispôbovanie sa školy každému dieťaťu, čo ani nie je pedagogicky vhodné, ale vytýčenie základných cieľov, ktorých napĺňanie sa uskutočňuje individuálnymi metódami a formami vhodnými pre každé dieťa.	Z	A	Pripomienka akceptovaná. Rozpor odstránený.

KBS	4. Na str. 6 vypustiť slovo "nelegálna" pred slovom "diskriminácia". Odôvodnenie: "nelegálna diskriminácia" nie je terminus technicus a v texte pôsobí zmätočne.	Z	A	Pripomienka akceptovaná. Rozpor odstránený.
KBS	5. V kapitole "Rané detstvo" na str. 11-12 navrhujeme doplniť: Nevyhnutnou súčasťou správneho vývoja detí v ranom detstve je edukácia širšej verejnosti, vrátane MRK, o dôležitosti vybudovania pevnej vzťahovej väzby dieťaťa na matku do 3 rokov veku dieťaťa najmä neustálou dostupnosťou emočného nasýtenia dieťaťa matkou; čo by mala byť principiálna prierezová téma pre všetky inštitúcie spomenuté vyššie. (John Bowlby, Väzba, Odlúčenie, Strata) Odôvodnenie: Kapitola obsahuje vzájomné rozporné tvrdenia. Prvá veta "poznatkom, že obdobie prvých troch rokov po narodení dieťaťa je kľúčové pre pozitívne ovplyvnenie rozvoja mozgu" odporuje ďalšej vete "Iba 5 % detí do veku 3 rokov využíva zariadenia formálnej starostlivosti,". Podľa poznatkov vedy k teórii väzby dieťaťa na matku (attachment, John Bowlby, Jiří Matějček a ďalší) citová deprivácia detí do troch rokov veku (zapríčinená aj predčasným a násilným (za cenu extrémneho plaču dieťaťa) inštitucionalizovaním detí vo forme dennej starostlivosti, najmä v kritickom období veku detí okolo 10 mesiacov, 16 mesiacov a 30 mesiacov veku pred tým, ako dieťa prejde prirodzenou fázou odpútania sa od matky) spôsobuje oneskorenie celého psychomotorického vývoja dieťaťa, povrchnosť a nediferencovanosť citov a vzťahov, spomalený vývoj reči. V medicínskej oblasti predčasná inštitucionalizácia detí v zariadeniach spôsobuje zvýšenú chorobnosť detí nie v dôsledku účasti dieťaťa v kolektíve, ale ako psychosomatickú	Z	A	Pripomienka akceptovaná. Rozpor odstránený.

	reakciu detského organizmu na zabezpečenie opätovného návratu matky - teda keď je dieťa choré, ostáva s matkou doma - a teda deti, ktoré neprešli prirodzenou fázou odpútania sa od matky do 3 rokov veku vykazujú tieto príčiny častej chorobnosti.			
KBS	6. Na str. 13 navrhujeme vypustiť vetu: "Teda účelom zmierňovania priestorovej a fyzickej nedostupnosti nie je výstavba škôl a školských zariadení v tesnej blízkosti segregovaných osídlení, ale dobudovanie novej infraštruktúry tak, aby sa neprehlbovala vylúčenosť rómskej komunity, a zabezpečenie dopravného spojenia medzi osídleniami a školskými zariadeniami." Odôvodnenie: Odborníci z praxe považujú tento návrh za nesprávny. Štatistiky a výskum potvrdzuje, že ak je škôlka priamo v MRK, je oveľa lepšia dochádzka detí do MŠ, lepší vzťah medzi deťmi, učiteľmi a rodičmi, a taktiež lepšia a živšia spolupráca s rodičmi. V prípade, že sa dieťa dlhšie neukazuje v škôlke, učiteľ vie operatívne navštíviť rodinu a byť nablízku v prípade problémov v rodine.	Z	N	Odôvodnenie: Všeobecný zákaz segregácie v zmysle školského zákona a prebiehajúce konanie EK proti Slovenskej republike pre porušenie smernice o rasovej rovnosti 2000/43/ES z 29. júna 2000 v oblasti pretrvávajúcej segregácie vo vzdelávaní.
KBS	7. Na str. 13 v kapitole "Základné školy" navrhujeme preformulovať prioritu, aby "každé dieťa malo laptop" na prioritu "výučby detí v malých skupinkách a v komunitách" Odôvodnenie: Odvolávajú sa na Správu Inštitútu vzdelávacej politiky, kde sa uvádza, že asi „30 000 detí nemá prístup k internetu“ poukazujeme na to, že omnoho dôležitejšia informácia z tejto správy je, že „len 21% rómskych domácností má notebook alebo laptop“, čo pri viacerých deťoch aj tak absolútne nerieši situáciu. Po rozhovoroch s odborníkmi z praxe súčasná situácia nepoukazuje na potrebu zabezpečiť IKT pre každé dieťa, ale podporiť	Z	A	Pripomienka akceptovaná. Rozpor odstránený.

	<p>inú, reálnu a účinnú formu vzdelávania v MRK – a síce vyučovanie v menších skupinách, v kratších vyučovacích jednotkách, príp. v tematických blokoch, s prispôsobeným obsahom učiva zameraným na praktický život. Na toto by mala reagovať Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 v oblasti VZDELÁVANIE.</p> <p>Zabezpečenie počítača pre každé dieťa na Slovensku nie je riešením vzdelávania. Práve naopak, zabezpečenie notebooku pre každé dieťa do MRK by ohrozilo deti závislosťami spojenými s používaním informačných technológií.</p>			
KBS	<p>8. Na str. 21 Indikátor 1 "Podiel rómskych detí vo veku 0-3 rokov zúčastňujúcich sa programov ranej starostlivosti" navrhujeme doplniť "v rodinnom, komunitnom, resp. domácom prostredí". Odôvodnenie: Zariadenia formálnej starostlivosti o deti do troch rokov veku narúšajú vytváranie pevnej vzťahovej väzby medzi dieťaťom a matkou, čo môže mať za dôsledok oneskorený psychomotorický vývoj dieťaťa a osobnostné problémy v dospelosti, preto podpora formálnej starostlivosti za prítomnosti matiek resp. širšej komunity (prvej a ďalších väzobných postáv pre dieťa) je vhodným spôsobom k docieleniu riadnej výchovy vzdelávania, formovania a stimulov správnymi podnetmi v domácom alebo komunitnom prostredí. V duchu princípu "nedávajme ľuďom rybu ale naučme ich ryby chytať", nie je cieľom dieťa vytrhnúť na podstatnú časť dňa z rodinného prostredia a "vzdelávať ho" ale naučiť rodinu a širšiu komunitu v MRK ako sa dieťa vzdeláva a formuje doma, za prítomnosti matky a rodiny.</p>	Z	A	<p>Pripomienka akceptovaná.</p> <p>Rozpor odstránený.</p>
Klub 500	Všeobecná pripomienky k oblasti Zamestnanosť: Klub 500 vníma	Z	ČA	Odôvodnenie:

	<p>participáciu marginalizovaných skupín ako dlhý proces, pre ktorého úspešnosť je nevyhnutná priama spolupráca so zamestnávateľmi. Za vhodný nástroj považujeme projekty začleňovania marginalizovaných skupín bez pracovných návykov do pracovného procesu. Vzhľadom na dlhodobý charakter adaptácie ľudí bez pracovných návykov a v záujme ochoty zamestnávateľov participovať na takýchto projektoch by mal štát zabezpečiť poskytovanie kompenzácií celých mzdových nákladov týchto zamestnancov (všetkým zapojeným zamestnávateľom, nielen integračným sociálnym podnikom), príspevku na náklady mentorov z praxe, ktorí nenásilnou formou pomáhajú v ich adaptácii, a taktiež vyčlenenie prostriedkov na koordinátorov z radov marginalizovaných skupín, ktorí spolupracujú s nimi na mieste a sú spojovacím článkom medzi zamestnávateľom, zamestnancom a jeho rodinou. Riešenie otázky zamestnávania marginalizovaných skupín prostredníctvom zamestnávateľov predstavuje síce dlhý proces, ale sme presvedčení, že zmysluplný v prospech vzdelávania marginalizovaných skupín a ich začlenenia do pracovného procesu, s dôležitým faktorom odmeňovania až po vykonanej práci.</p>			<p>Pripomienka smeruje k akčným plánom, nie priamo k vlastnému dokumentu stratégie. Z tohto dôvodu nie je možné jej zapracovanie v dokumente.</p> <p>Pripomienku však považujeme za relevantnú predovšetkým z pohľadu naplňovania Stratégie a bude predmetom diskusie pri tvorbe konkrétnych akčných plánov z jednotlivých oblastí stratégie.</p>
MIRRI SR	<p>K návrhu Uznesenia. V bode B.6. navrhujeme bližšie špecifikovať „kontaktné miesto“ v rámci rezortu vzhľadom na to, že zo znenia nevyplýva, či má ísť o organizačný útvar v rámci rezortu alebo konkrétnu osobu.</p>	O	N	<p>Odôvodnenie:</p> <p>Je na rozhodnutí konkrétného rezortu, aby si podľa závažnosti a prierezovosti určili spôsob a formu kontaktného miesta.</p>
MIRRI SR	<p>K vlastnému materiálu. Časť Prioritná oblasť VZDELÁVANIE, Rané detstvo „Problémom je aj nedostupnosť služieb starostlivosti v ranom</p>	O	N	<p>Odôvodnenie:</p> <p>Bude predmetom rozpracovanie</p>

<p>detstve pre ľudí žijúcich v extrémnej chudobe, ktoré sú poskytované v pôsobnosti VUC , čo znamená že de facto všetky deti vo veku 0 – 3 roky, ktoré žijú v prostredí MRK, nemajú prístup ku kvalitným službám starostlivosti v ranom detstve. Tie sú momentálne zabezpečované len v minimálnej miere, najmä prostredníctvom neziskových organizácií.“</p> <p>navrhujeme doplniť o projekt vyplývajúci zo zahraničnej praxe na zapojenie marginalizovaných skupín. ODÔVODNENIE: Zariadenia pre deti od 0 - 3 rokov zabezpečujú v SR väčšinou neziskové organizácie. Štát má možnosť zväziť prostredníctvom kultúrnych zariadení v daných mestách, regiónoch alebo obciach, ktoré by poskytli jednu miestnosť napríklad na zriadenie tzv. multifunkčnej miestnosti s hračkami, knihami, spoločenskými hrami, kam majú prístup deti s doprovodom do 10 rokov za minimálny ročný registračný poplatok (napr. 25-50 Eur/ročne). V tejto súvislosti dávame do pozornosti najmä príklady z dobrej praxe západných krajín, kde sú zariadenia rozdelené na tri miestnosti od 0-3 rokov, 5-8 rokov a pre deti od 8 - 12 alebo aj viac rokov. V takýchto zariadeniach praxujú a dozerajú na chod študenti resp. budúci pedagógovia, ktorí si týmto spôsobom zabezpečia povinnú prax, učia deti a ich rodičov hraniu sa od raného detstva, čím rozvíjajú kreatívne a logické myslenie, ako aj vytvárajú samotnú motiváciu k ďalšiemu vzdelávaniu. V takýchto zariadeniach sú zväčša hračky, knihy a hry najmä „z druhej ruky“. Účasť v predmetnom zariadení býva časovo obmedzená napríklad na 1,5 hod. a býva súčasťou obecných úradov. Rodinám je k dispozícii za nízky poplatok program a vzdelávanie s deťmi. V západných krajinách takéto zariadenia slúžia pre všetky deti, nejde len o zariadenia pre cudzincov neovládajúcich jazyk alebo Rómov, a to pomáha začleniť tieto komunity do normálneho fungovania iných komunít v danom meste alebo obci. Takéto deti nemajú neskôr problémy</p>			<p>v rámci tvorby akčných plánov.</p>
---	--	--	---------------------------------------

	<p>pri nástupe do školského či predškolského zariadenia, pretože sa cítia začlenené. Napríklad vo Fínsku zapájali aj rodičov do vzdelávacieho procesu v predmetných verejných vzdelávacích centrách, knižniciach či klubovniach. Stačí spustiť jediný pilotný projekt, ktorý by bolo možné v rámci Slovenska škálovať. Link: FR: https://fr.wikipedia.org/wiki/Ludoth%C3%A8que UK: https://en.wikipedia.org/wiki/Toy_library IT: https://it.wikipedia.org/wiki/Ludoteca . Projekty je možné prispôbiť danému regiónu a zamerať sa na rozdielne regióny, kde je napríklad pestovateľstvo, záhradkárstvo alebo chov dobytka základom regionálneho rozvoja a v týchto prípadoch môže ísť o zariadenia, kde by sa deti učili pestovaniu a sadeniu plodín, kvetov a podobne vo verejných parkoch vo vlastníctve mesta, obce alebo VUC. Minimálne ročné členské pri takýchto štátnych zariadeniach zabezpečí atraktivnosť aktivít pre všetky deti a rôzne vekové kategórie. Dôležité je pri predmetnom projekte zvýšiť povedomie o aktivitách ako aj výhodné a atraktívne podmienky registrácie napríklad formou letákov. Dôležité je aby sa dané skupiny podieľali na aktivitách prinášajúcich spoločenský prospech a následnú zmenu celkového nastavenia zmýšľania obyvateľstva.</p>			
MIRRI SR	<p>K vlastnému materiálu. Navrhujeme pri jednotlivých čiastkových cieľoch uviesť akým spôsobom sa budú vyhodnocovať, keďže mnohé z nich nie sú kvantifikovateľné (napríklad Čiastkový cieľ 2: Zníženie predsudkov a stereotypov o Rómoch, posilnenie ľudsko-právnej výchovy a výchovu k tolerancii). ODÔVODNENIE: Stanovenie jasných a merateľných cieľov prispeje k lepšiemu vyhodnoteniu splnenia jednotlivých cieľov a tým k lepšiemu zhodnoteniu úspešnosti alebo</p>	O	N	<p>Odôvodnenie:</p> <p>Spôsob vyhodnocovania je definovaný v samostatnej kapitole + v samostatne pripravovanej metodike . Cieľové hodnoty ukazovateľov čiastkových cieľov budú stanovené v priebehu tvorby</p>

	neúspešnosti globálnych cieľov celej stratégie.			akčných plánov
MIRRI SR	K vlastnému materiálu. Navrhujeme v celom texte upraviť gramatické nedostatky ako napríklad na str. 6 alebo str. 30.	O	A	Pripomienka akceptovaná.
MIRRI SR	K vlastnému materiálu. Navrhujeme v časti Prioritná oblasť VZDELÁVANIE, Východiská „Zvýšením účasti 3 – 4-ročných detí na predprimárnom vzdelávaní na úroveň 50 % a 100 % zaškolením rómskych 5 – 6-ročných detí SR dosiahne úroveň celoslovenského priemeru 75 % zaškolenosti detí z MRK na predprimárnom stupni vzdelávania“ zvýšiť úroveň „Zvýšením účasti 3 – 4-ročných detí na predprimárnom vzdelávaní na úroveň 60 % a 100 % zaškolením rómskych 5 – 6-ročných detí SR dosiahne úroveň celoslovenského priemeru 80 % zaškolenosti detí z MRK na predprimárnom stupni vzdelávania.“ ODÔVODNENIE: V západných krajinách ako Nemecko, Francúzsko, Taliansko a iné sú vypracované viaceré štúdie o zapájaní marginalizovaných skupín do výučby povinne od troch rokov, nakoľko vplyv na vzdelávanie ako aj pozitívne návyky a vzory deti preberajú najviac do veku šiestich rokov života, t.j. ešte na predprimárnom stupni vzdelávania.	O	N	Odôvodnenie: Momentálna úroveň celoslovenského priemeru zaškolenosti 5-6 ročných detí je 75%. Je nereálne, aby deti zo sociálne deprivovaného prostredia dosiahli vyššiu úroveň zaškolenosti ako je súčasný celoslovenský priemer dosiahnutý za niekoľko desiatok rokov.
MIRRI SR	K vlastnému materiálu. Navrhujeme v jednotlivých častiach uvedených indikátorov pod globálnymi cieľmi uviesť informáciu, akým spôsobom predkladateľ materiálu dospel k cieľovým hodnotám uvedeným pri týchto indikátoroch. ODÔVODNENIE: Doplnenie spôsobu, akým boli stanovené cieľové hodnoty jednotlivých indikátorov pod globálnymi	O	N	Odôvodnenie: Ide expertné vyhodnotenie a hodnoty určovali experti na základe zhodnotenia reálnych možností a potrieb. Nastavené

	cieľmi umožní lepšie a reálnejšie vyhodnotenie splnenia týchto uvedených cieľových hodnôt.			hodnoty zároveň prešli pripomienkovaním členmi pracovných skupín ako aj verejnosti.
MIRRI SR	K vlastnému materiálu. V časti Prioritná oblasť BÝVANIE, Východiská žiadame vety „EÚ stanovuje podrobné pravidlá pre investície z fondov EÚ do bývania s cieľom predchádzať nelegálnej segregácii a podporovať desegregáciu. ⁸⁸ Podľa týchto pravidiel je potrebné sa vždy pokúšať o desegregačné riešenia – teda v prípade intervencií v oblasti bývania sťahovanie (aspoň časti) obyvateľov segregovaných osídlení do integrovaného prostredia. A iba v prípade, že takéto riešenie nie je objektívne možné, je možné investovať aj do zlepšovania životných podmienok v segregovaných osídleniach; takéto investície však v žiadnom prípade nesmú prehĺbovať existujúcu segregáciu a takisto je vyslovene zakázané investovať do výstavby nových bytov v segregovaných osídleniach.“ nahradiť vetami „Usmernenie Európskej komisie stanovuje podrobné odporúčania pre investície z fondov EÚ do bývania s cieľom predchádzať nelegálnej segregácii a podporovať desegregáciu. ⁸⁸ Podľa tohto usmernenia je potrebné sa vždy pokúšať o desegregačné riešenia – teda v prípade intervencií v oblasti bývania sťahovanie (aspoň časti) obyvateľov segregovaných osídlení do integrovaného prostredia. A iba v prípade, že takéto riešenie nie je objektívne možné, je možné investovať aj do zlepšovania životných podmienok v segregovaných osídleniach; takéto investície však nemajú prehĺbovať existujúcu segregáciu a takisto sa neodporúča investovať do výstavby nových bytov v segregovaných osídleniach.“.	Z	ČA	Pripomienka čiastočne akceptovaná a zároveň preklasifikovaná na obyčajnú. Poznámka: Pripomienka čiastočne akceptovaná a predmetné vety budú upravené nasledovne: „EÚ stanovuje podrobné pravidlá pre investície z fondov EÚ do bývania s cieľom predchádzať nelegálnej segregácii a podporovať desegregáciu. Podľa týchto pravidiel je potrebné sa vždy pokúšať o desegregačné riešenia – teda v prípade intervencií v oblasti bývania sťahovanie (aspoň časti) obyvateľov segregovaných osídlení do integrovaného prostredia. A iba v prípade, že takéto riešenie nie je objektívne možné, je možné investovať aj do

<p>ODÔVODNENIE: Usmernenie Európskej komisie (Guidance for Member States on the use of European Structural and Investment Funds in tackling educational and spatial segregation), na ktoré sa predmetná časť odvoláva má z právneho hľadiska odporúčací charakter. Predmetné Usmernenie Európskej komisie priamo neodporúča stavbu ubytovacej a školskej infraštruktúry v segregovaných lokalitách, uvádza aj výnimku. Výnimku môžu členské štáty EÚ využiť v prípade segregovaných obcí alebo osídlení v zanedbaných mikroregiónoch (ang. „segregated villages /settlements in deprived micro-regions“), tzv. kategórie E, kde má byť na mikroregionálnej úrovni prehodnocovaný prístup k inkluzívnemu vzdelávaniu a bývaníu. Aj kvôli striktnému výkladu na národnej úrovni a neuplatňovaniu výnimiek na základe predmetného Usmernenia Európskej komisie sa situácia v mnohých komunitách nezlepšuje a čerpanie európskych štrukturálnych a investičných fondov v oblasti MRK je nízke. Žiadame preto takéto výnimky do stratégie dopracovať. V rámci iniciatívy Európskej komisie Catching – Up Regions bol vyvinutý pilotný model inkluzívneho rozvoja obce so zameraním na marginalizované rómske komunity. Komponent pristupuje k rozvoju komplexne a realizuje širokú škálu investícií (od ľudských zdrojov až po rozvoj infraštruktúry) pre zvýšenie životnej úrovne MRK. Kľúčové projekty bývania však ostali nepodporené vzhľadom na fakt, že mnohé z pilotných obcí nedisponujú vhodnými pozemkami na relokáciu mimo segregovaných území. S vyhodnotením dostupnosti pozemkov obciam asistovali konzultanti Svetovej Banky. Problematika rozvoja bývania je dlhodobou prekážkou pri zvyšovaní životnej úrovne MRK na celom Slovensku. Obce totiž často zápasia s nedostatkom a prípadným ziskom vhodne situovaných pozemkov pre projekty bývania. Obce, ktoré preukázateľne nemajú k dispozícii pozemky mimo segregovaného</p>			<p>zlepšovania životných podmienok v segregovaných osídleniach; takéto investície však nesmú prehlbovať existujúcu segregáciu a takisto sa nemá investovať do výstavby nových bytov v segregovaných osídleniach.“</p>
--	--	--	---

	<p>územia, teda nespĺňajúce kritérium desegregácie, vzhľadom na čo sú ukrátené o možnosti komplexného zlepšovania životných podmienok v MRK prostredníctvom verejných investícií. Z tohto dôvodu, žiadame o zohľadnenie situácie takýchto obcí v stratégii.</p>			
<p>MIRRI SR</p>	<p>K vlastnému materiálu. V časti Prioritná oblasť BÝVANIE, Východiská žiadame vety „Je neakceptovateľné, aby boli z verejných zdrojov podporené napr. projekty nájomného bývania realizované priamo v segregovanej komunite, resp. v jej bezprostrednej blízkosti, čo by znamenalo posilnenie segregácie konkrétnej komunity. Zlepšenie možností na získanie legálneho bývania však má byť prioritou.“ nahradiť vetami „Za predpokladu, že obec alebo mesto disponuje alebo môže disponovať pozemkami umožňujúcimi desegregáciu, je neakceptovateľné, aby boli z verejných zdrojov podporené napr. projekty nájomného bývania realizované priamo v segregovanej komunite, resp. v jej bezprostrednej blízkosti, čo by znamenalo posilnenie segregácie konkrétnej komunity. Zlepšenie možností na získanie legálneho bývania však má byť prioritou.“. ODÔVODNENIE: Žiadame zohľadniť situáciu v mestách a obciach, ktoré z objektívnych dôvodov nedisponujú a nemôžu disponovať vhodnými pozemkami na desegregáciu a tým sú ukrátené o možnosti komplexného zlepšovania životných podmienok v MRK prostredníctvom verejných investícií. Zanedbávanie riešenia tejto kategórie miest a obcí môže viesť k štrukturálnemu prehlbovaniu zlých životných podmienok MRK v konkrétnych oblastiach. Pre efektívne a adresné riešenie tejto situácie a predchádzanie nemožnosti čerpania finančných prostriedkov s cieľom komplexného zlepšenia životných podmienok žiadame vypracovanie prehľadu obcí na Slovensku z</p>	<p>Z</p>	<p>ČA</p>	<p>Pripomienka čiastočne akceptovaná a zároveň preklasifikovaná na obyčajnú.</p> <p>Poznámka:</p> <p>Pripomienka čiastočne akceptovaná a predmetné vety budú upravené nasledovne:</p> <p>„Je nežiadúce, aby boli z verejných zdrojov podporené napr. projekty nájomného bývania realizované priamo v segregovanej komunite, resp. v jej bezprostrednej blízkosti, čo by znamenalo posilnenie segregácie konkrétnej komunity. Zlepšenie možností na získanie legálneho bývania však má byť prioritou.“</p>

	pohľadu dostupnosti a možnosti zabezpečenia pozemkov určených na desegregačné opatrenia. Na základe tohto prehľadu a definovaného súboru kritérií by bolo následne vyhodnocované, ktoré obce budú na základe objektívnych dôvodov môcť využiť výnimku pri verejných investíciách v oblasti bývania.			
MIRRI SR	K vlastnému materiálu. V časti Úvod žiadame vložiť za prvú vetu novú druhú vetu: "Rovnako potreba spracovať predmetný strategický dokument vyplýva z prijatej Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 41 z 20. januára 2021." ODÔVODNENIE: Vzhľadom na skutočnosť, že zo schváleného dokumentu Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 vyplýva potreba spracovania požiadaviek udržateľného rozvoja do všetkých oblastí spoločenského života, je potrebné túto skutočnosť zdôrazniť aj v prípade predmetnej stratégie.	Z	A	Pripomienka akceptovaná.
MKSR	K vlastnému materiálu K čiastkovému cieľu 6 v oblasti vzdelávanie. Na str. 22 čiastkový cieľ je uvedený nasledovne: „Rozvíjať rómsku národnostnú identitu a podporovať realizáciu práv Rómov ako národnostnej menšiny, s osobitným zreteľom na jazykové práva.“. Na strane 47 je uvedená iná verzia textu čiastkového cieľa („Rozvíjať rómsku národnostnú identitu a podporovať realizáciu práv Rómov a Rómov ako národnostnej menšiny.“). Navrhujeme zosúladiť a použiť textáciu „Rozvíjať rómsku národnostnú identitu a podporovať realizáciu práv Rómov ako národnostnej menšiny, s osobitným zreteľom na jazykové práva.". Odôvodnenie: Precizovanie textu a zosúladenie	O	A	Pripomienka akceptovaná.

	textácie rovnakého cieľa na dvoch miestach textu materiálu.			
MKSR	<p>K vlastnému materiálu Na strane 47 odporúčame doplniť indikátor č. 1 k čiastkovému cieľu 6 o slovné spojenie „v trvaní minimálne 2 roky". Indikátor bude znieť: „Počet podporených vzdelávacích a vedecko-výskumných aktivít v oblasti rozvoja rómskeho jazyka, umenia a kultúry v trvaní min. 2 roky.“. Odôvodnenie: V texte sa uvádza, že mnohé realizované projekty majú malú trvalú udržateľnosť a teda ich výstupy a výsledky sa iba ťažko dostávajú do praxe. Preto navrhujeme sústrediť sa na podporu kontinuálnych projektov, ktoré preukážu minimálne dvojročné pokračovanie, kde je predpoklad, že ich výsledky a výstupy budú overené a zároveň, že bude možné požadovať ich zapracovanie do praxe.</p>	O	A	Pripomienka akceptovaná.
MKSR	<p>K vlastnému materiálu Na strane 47 odporúčame doplniť indikátor č. 2 k čiastkovému cieľu 6 o slovné spojenie „ktoré sú realizované opakovane (minimálne 2x)". Indikátor bude znieť: „Počet podporených kultúrnych podujatí a aktivít prezentujúcich kultúru a umenie rómskej národnostnej menšiny na Slovensku, ktoré sú realizované opakovane (minimálne 2x)". Odôvodnenie: V texte sa uvádza, že mnohé realizované projekty nemajú trvalú udržateľnosť, čo značne oslabuje ich dopady. Jednorazové aktivity majú malý vplyv na formovanie identity a len čiastočne ovplyvňujú rozvoj kultúry a jazyka. Preto navrhujeme vyhodnocovať projekty, ktoré sú dlhodobejšie a majú hypoteticky potenciál trvalejšieho dopadu.</p>	O	A	Pripomienka akceptovaná.

MKSR	K vlastnému materiálu Na strane 48 odporúčame preformulovať indikátor č. 4 k čiastkovému cieľu 6 na nasledovné znenie: „Počet mimovládnych neziskových organizácií realizujúcich projekty zamerané na rozvoj jazyka, umenia, médií a kultúry rómskej národnostnej menšiny na Slovensku.". Odôvodnenie: Neziskové organizácie tvoria významný segment podieľajúci sa na uchovávaní a rozvoji rómskej kultúry a jazyka a podpory identity. Ich stabilita prípadne nárast odrážajú rozsah aktivít, ale aj podporu a rozvoj participácie.	O	A	Pripomienka akceptovaná.
MKSR	K vlastnému materiálu Na strane 48 žiadame doplniť k čiastkovému cieľu 6 nasledujúce indikátory: „Indikátor 6. Existencia strategického dokumentu pripraveného participatívnym spôsobom, ktorý definuje uchovanie, rozvoj a inštitucionálne zázemie rómskej kultúry a jazyka vrátane výskumu v danej oblasti. Indikátor 7. Počet aktivít zameraných na rozvoj kapacity a vzdelávanie členov neziskových organizácií v rómskych komunitách.". Odôvodnenie: Doposiaľ absentoval strategický dokument definujúci východiská pre podporu uchovanie, rozvoj a inštitucionálne zázemie rómskej kultúry a jazyka vrátane výskumu, a preto jeho existenciu pokladáme za posun v danej oblasti. Preto navrhujeme doplniť indikátor č. 6. Opakovane zaznievajú výhrady, že sa nerealizujú aktivity, ktoré by neziskové organizácie vzdelávali v oblasti projektovej prípravy a manažmentu. Preto je potrebné takéto aktivity iniciovať a sprístupniť ich širokej verejnosti pôsobiacej v oblasti rómskej kultúry, umenia, médií a výskumu.	Z	A	Pripomienka akceptovaná. Poznámka: Navrhovaný nový indikátor č. 7 bol doplnený ako nový indikátor č. 5 k čiastkovému cieľu č. 3 v oblasti Boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie a to v upravenom znení: „Počet aktivít zameraných na budovanie kapacít a vzdelávanie členov neziskových rómskych a prorómskych organizácií.“
MPSVRS	1. Vlastný materiál, k časti Kľúčové koncepty a pojmy používané v	Z	ČA	Pripomienka čiastočne

R	<p>stratégii Zásadne nesúhlasíme so spájaním „nerovnakého zaobchádzania (diskriminácia)“ v rámci sociálnych dávok. Preto žiadame o vypustenie tejto formulácie vo vzťahu k sociálnym dávkam. Odôvodnenie: V rámci systému sociálnych dávok, napr. pomoci v hmotnej núdzi neexistujú nerovnaké zaobchádzanie ani v prípade nároku na príspevok na bývanie. Pomoc v hmotnej núdzi je postavená na občianskom princípe a jej poskytovanie je závislé od splnenia taxatívne vymedzených podmienok rovnakých pre všetkých občanov. Tento príklad uvádzame v nadväznosti na znenie ukazovateľa v prílohe, ktorý sa týka príspevku na bývanie a je zahrnutý v prílohe Indikátory k čiastkovým cieľom k čiastkovému cieľu č. 6 „Znížiť diskrimináciu Rómov v bývaní“.</p>			<p>akceptovaná.</p> <p>Rozpor odstránený.</p>
MPSVRS R	<p>10. Vlastný materiál, na strane č. 11, odsek Rané detstvo Žiadame preformulovať vetu „Problémom je aj nedostupnosť služieb starostlivosti v ranom detstve pre ľudí žijúcich v extrémnej chudobe, ktoré sú poskytované v pôsobnosti VÚC , čo znamená, že de facto všetky deti vo veku 0 – 3 roky, ktoré žijú v prostredí MRK, nemajú prístup ku kvalitným službám starostlivosti v ranom detstve.“ Odôvodnenie: V odkaze pod čiarou sa ako jediný príklad služby, ktorú VÚC poskytuje, uvádza soc. služba podľa § 33 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Sociálna služba včasnej intervencie sa poskytuje dieťaťu do siedmich rokov jeho veku, ak je jeho vývoj ohrozený z dôvodu zdravotného postihnutia a rodine tohto dieťaťa. Zdravotné postihnutie podľa odseku 1 fyzická osoba preukazuje potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu. Z uvedeného vyplýva, že ak sú splnené</p>	Z	A	<p>Pripomienka akceptovaná.</p>

	<p>zákonom stanovené podmienky, na poskytovanie tejto sociálnej služby vzniká právny nárok a prijímateľovi je sociálna služba poskytovaná. Máme teda za to, že tvrdenie, „že de facto všetky deti vo veku 0 – 3 roky, ktoré žijú v prostredí MRK, nemajú prístup ku kvalitným službám starostlivosti v ranom detstve“ sa nezakladá na preukázateľnej skutočnosti. Ak chce autor poukázať na nedostatok služieb starostlivosti v ranom detstve pre deti z MRK, žiadame preformulovať text tak, aby boli tvrdenia preukázateľné a nebolo v nich poukazované len na jednu vybranú soc. službu, ktorá je nárokovateľná a jej účelom je poskytovanie pomoci osobám so zdravotným postihnutím a ich rodinám, resp. na soc. služby na podporu rodín s deťmi.</p>			
MPSVRS R	<p>11. Vlastný materiál, na strane č.13, Základné školy, prvý odstavec Vetu „Správa Inštitútu vzdelávacej politiky poukázala na fakt, že viac ako 30-tisíc detí nemá pravdepodobne prístup k internetu a vyše 110-tisíc detí je závislých na bezplatnom stravovaní v školách.“ zmeniť na „Správa Inštitútu vzdelávacej politiky poukázala na fakt, že viac ako 30-tisíc detí nemá pravdepodobne prístup k internetu a vyše 110-tisíc detí je podporených v rámci bezplatného stravovania v školách.“ Odôvodnenie: Cieľom poskytnutia dotácie na stravu je najmä podpora výchovy detí k zdravým stravovacím návykom, ako aj finančné odbremenenie rodičov detí od platenia úhrady za stravu, nie vytvorenie „závislosti“.</p>	O	ČA	Pripomienka čiastočne akceptovaná.
MPSVRS R	<p>12. Vlastný materiál, na strane č.25, prvý odstavec Vetu „Každoročne sme svedkami niekoľkých, prevažne lokálnych mimoriadnych udalostí, predovšetkým záplav v osídleniach MRK nachádzajúcich sa v záplavovom území alebo zosuvov pôdy, ktoré spôsobujú rozsiahle škody</p>	O	A	Pripomienka akceptovaná.

	a sú spôsobilé zdevastovať a úplne zničiť obydlia MRK v zasiahnutom území a spôsobiť škody a zdraví a životoch (napr. Krompachy, Chminianske Jakubovany, Richnava).“ zmeniť na „Každoročne sme svedkami niekoľkých, prevažne lokálnych mimoriadnych udalostí, predovšetkým záplav v osídleniach MRK nachádzajúcich sa v záplavovom území alebo zosuvov pôdy, ktoré spôsobujú rozsiahle škody a sú spôsobilé zdevastovať a úplne zničiť obydlia MRK v zasiahnutom území a spôsobiť škody na zdraví a životoch (napr. Krompachy, Chminianske Jakubovany, Richnava).“ Odôvodnenie: precizovanie materiálu (preklep)			
MPSVRS R	13. Vlastný materiál, na strane č.25, prvý odstavec Vetu „Mnohé MRK sú vystavené zvýšenému znečisteniu ovzdušia nebezpečnými chemickými látkami a pevnými časticami v dôsledku odkázanosti na vykurovanie tuhým palivom.“ zmeniť na „Mnohé MRK sú vystavené zvýšenému znečisteniu ovzdušia nebezpečnými chemickými látkami a pevnými časticami v dôsledku vyžívaní zdrojov tepla v domácnostiach v podobe vykurovania tuhým palivom.“ Odôvodnenie: V súčasnom znení vety nie je definovaná „odkázanosť“ v zmysle príčinnej súvislosti.	O	N	Odôvodnenie: Dôležitosť pojmu „odkázanosť“, precizovanie textu
MPSVRS R	14. Vlastný materiál, na strane č. 30, v prvom odstavci Vetu „Na rozdiel od aktivačných prác ponúka práca v integračnom podniku riadny pracovný pomer a väčší priestor na rozvoj zručností cenných pre potenciálnych zamestnávateľov.“ opraviť na „Na rozdiel od aktivačných prác ponúka práca v integračnom podniku riadny pracovný pomer a väčší priestor na rozvoj zručností cenných pre potenciálnych	O	A	Pripomienka akceptovaná.

	zamestnávateľov.“ Odôvodnenie: precizovanie materiálu (preklep)			
MPSVRS R	15. Vlastný materiál, na strane č.41, piaty odstavec Vetu „Osobitný dôraz je kladený i budovanie kapacít týchto organizácií v oblasti hodnotenia a monitorovania.“ opraviť na „Osobitný dôraz je kladený i na budovanie kapacít týchto organizácií v oblasti hodnotenia a monitorovania.“ Odôvodnenie: precizovanie materiálu (preklep)	O	A	Pripomienka akceptovaná.
MPSVRS R	16. Vlastný materiál, v Úvode Navrhujeme text „odporúčania Rady o rovnosti, začleňovaní a účasti Rómov /COM(2020) 621 final zo 7. októbra 2020“ nahradiť textom „návrh odporúčania Rady o rovnosti, začleňovaní a účasti Rómov COM(2020) 621 final zo 7. októbra 2020“. Odôvodnenie: precizovanie textu	O	N	Odôvodnenie: Precizovanie textu
MPSVRS R	17. Vlastný materiál, v kapitole Monitorovanie a hodnotenie, odsek 2. Národných správ o napĺňaní Stratégie predkladaných na EK Žiadame nahradiť text „Podľa návrhu Nariadenia Rady o rovnosti, začlení a účasti Rómov“ textom „Podľa návrhu odporúčania Rady o rovnosti, začlení a účasti Rómov“. Odôvodnenie: precizovanie textu	O	A	Pripomienka akceptovaná.
MPSVRS R	18. Vlastný materiál, v kapitole Kľúčové koncepty a pojmy používané v stratégii Navrhujeme text „európskym aj slovenským právom“ vo vete „Diskriminácia v niektorých oblastiach, vrátane prístupu k službám (vzdelávanie, bývanie, zdravotná starostlivosť) a k zamestnaniu, na základe národnosti, etnicity či rasy je zakázaná európskym aj	O	A	Pripomienka akceptovaná.

	slovenským právom“ nahradiť textom „európskym, medzinárodným aj slovenským právom“. Odôvodnenie: V dokumente sa vychádza aj z odporúčaní Rady OSN pre ľudské práva a Výboru OSN pre práva dieťaťa ako orgánov pre monitorovanie dodržiavania medzinárodných ľudskoprávných záväzkov.			
MPSVRS R	19. K materiálu všeobecne V rámci prioritnej oblasti Bývanie, navrhujeme doplniť na str. 24 materiálu, za druhý odsek, nasledovné: „Jedným z riešení je zavedenie legislatívnej úpravy sociálneho podniku bývania, ktorého podmienky zriadenia a užívania definuje zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 112/2018 Z. z.“). Účelom legislatívy je vytvorenie priestoru na Slovensku pre rozvoj nájomného bývania. Nejde o náhradu ani zasahovanie do existujúceho modelu sociálneho bývania, ktorý je založený na kombinácii dotácie a výhodnej pôžičky zo Štátneho fondu rozvoja bývania. Jedná sa o nový nástroj, ktorý tento existujúci systém dopĺňa a rozširuje. Výhody regulovaného nájomného môžu využívať len osoby spĺňajúci kritériá pre poskytnutie takéhoto typu bývania. Zákon č. 112/2018 Z. z. definuje ako spoločensky prospešným nájomným bývaním poskytovanie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu prostredníctvom výstavby, prestavby alebo obstarania bytov na účely ich nájmu oprávneným osobám, za ktoré tento zákon považuje fyzické osoby, ktoré tvoria domácnosť a ktorých mesačný príjem podľa osobitných predpisov v úhrne neprevyšuje štvornásobok sumy životného minima.“ Odôvodnenie: doplnenie relevantného textu	O	N	Odôvodnenie: Pripomienka konzultovaná s ministerstvom dopravy a výstavby SR.

MPSVRS R	<p>2. Vlastný materiál, k prílohe Indikátory k čiastkovým cieľom, oblasť bývania, čiastkový cieľ č. 6 Zásadne nesúhlasíme s ukazovateľom „Podiel rómskych domácností, ktoré nedostávajú príspevok na bývanie napriek tomu, že sa nachádzajú v hmotnej núdzi“ v súvislosti s napĺňaním cieľa „Znížiť diskrimináciu Rómov v bývaní“. Príspevok na bývanie v rámci pomoci v hmotnej núdzi je určený na čiastočnú úhradu nákladov na bývanie, ako aj celá pomoc v hmotnej núdzi je postavená na občianskom princípe. V súvislosti s nárokom na príspevok na bývanie je potrebné preukázať legálny vzťah k bývaniu a taktiež, či domácnosť uhrádza náklady na bývanie. Nastavenie podmienok nároku na príspevok na bývanie nie je diskriminačné. Táto podmienka sa vzťahuje pre všetkých bez výnimky. Hlavným problémom v prípade domácností MRK je, že žijú v nelegálnych obydliach, to znamená, že nevedia preukázať legálny vzťah k bývaniu ani preukázať úhradu nákladov na bývanie. Preto v tejto súvislosti je potrebné sa zamerať práve na legalizáciu týchto obydlií. Odôvodnenie: Samotná Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 uvádza potrebu vysporiadania právnych vzťahov k pozemkom, na ktorých sa nachádzajú nelegálne obydliá obyvateľov marginalizovaných komunít s odôvodnením „Legalizácia obydlií a pozemkov je zároveň predpokladom aj pre celkové zlepšenie prístupu k základnej technickej infraštruktúre a občianskej vybavenosti, ako aj k naplneniu ďalších cieľov obsiahnutých v tejto stratégii“. Toto smerovanie považujeme za kľúčové vo vzťahu k predmetnej cieľovej skupine.</p>	Z	ČA	<p>Pripomienka čiastočne akceptovaná.</p> <p>Rozpor odstránený.</p> <p>Poznámka:</p> <p>Uvedený indikátor presunutý pod čiastkový cieľ č. 4: Zvýšiť istotu bývania Rómov.</p>
MPSVRS R	20. Vlastný materiál, v celom texte Odporúčame zosúladiť slovné	O	A	Pripomienka akceptovaná.

	spojenie „uchádzač o zamestnanie“. V niektorých prípadoch sa používa len „uchádzač“, príp. UoZ. Odôvodnenie: precizovanie textu			
MPSVRS R	21. Vlastný materiál Nakoľko materiál predpokladá viaceré indikátory a nebola spravená žiadna ich prioritizácia, nie je jasné, ktoré indikátory budú pri vyhodnocovaní dosahovania cieľov dôležitejšie, a ktoré menej dôležité. Predkladateľovi v danom zmysle odporúčame upraviť materiál. Zároveň odporúčame jasnejšie definovať indikátory a zdroje údajov, ktoré sa budú využívať pri vyhodnocovaní dosahovania cieľa z dôvodu, že u niektorých uvádzaných čiastkových cieľov absentuje jasnejšie definovanie indikátorov aj zdroje údajov. Odôvodnenie: precizovanie textu a zdrojov	O	N	Odôvodnenie: Prioritizácia indikátorov nebola zvažovaná.
MPSVRS R	22. K doložke vybraných vplyvov V predloženej doložke vybraných vplyvov je potrebné uviesť aj povinné informácie v bode 2. Definícia problému, v bode 3. Ciele a výsledný stav, v bode 4. Dotknuté subjekty, v bode 5. Alternatívne riešenia a v bode 12. Zdroje tak, aby boli v súlade s ustanovenými minimálnymi obsahovými požiadavkami upravenými v časti II Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov. Odôvodnenie: Potrebný súlad s ustanovenými minimálnymi obsahovými požiadavkami upravenými v časti II Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov.	O	A	Pripomienka akceptovaná.
MPSVRS R	3. Vlastný materiál , k Prioritnej oblasti VZDELÁVANIE Na str. 15 navrhujeme upraviť text „dotácia na stravu a potreby“ na „dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom pre deti a dotácia na podporu	Z	A	Pripomienka akceptovaná.

	výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením. Odôvodnenie: Ide o úpravu používanej terminológie.			
MPSVRS R	4. Vlastný materiál, str. 11 Navrhujem zmeniť formuláciu „...s dôrazom na uplatňovanie nástrojov, ktoré odstránia súčasné rodové rozdiely“ na „...s dôrazom na uplatňovanie nástrojov, ktoré odstránia súčasné rozdiely vo vzdelanostnej úrovni žien a mužov“. Odôvodnenie: Navrhovaná formulácia spresňuje význam s ohľadom na oblasti diskriminácie vymenované v Čl. 12(2) Ústavy SR a §2 (1) tzv. antidiskriminačného zákona, kde je významom slova rod pôvod. Zároveň odráža číselník Štatistického úradu SR, ktorý používa termín pohlavie: https://metais.vicepremier.gov.sk/codelists/detail/2942?page=1&count=20&sorting%5Bcode%5D=asc .	Z	A	Pripomienka akceptovaná. Rozpor odstránený.
MPSVRS R	5. Vlastný materiál, str. 15 Navrhujeme zmeniť formuláciu „...realizáciu programov na vyrovnávanie rodových nerovností“ na „...realizáciu programov na vyrovnávanie rozdielov vo vzdelanostnej úrovni žien a mužov“, prípadne zvoliť iný spôsob spresnenia formulácie. Odôvodnenie: Pôvodná formulácia je terminologicky a obsahovo vágna, keďže nie je jasné, aké rozdiely sleduje. Navrhovaná formulácia spresňuje význam s ohľadom na oblasti diskriminácie vymenované v Čl. 12(2) Ústavy SR a §2 (1) tzv. antidiskriminačného zákona, kde je významom slova rod pôvod. Zároveň odráža číselník Štatistického úradu SR, ktorý používa termín pohlavie: https://metais.vicepremier.gov.sk/codelists/detail/2942?page=1&count=20&sorting%5Bcode%5D=asc .	Z	A	Pripomienka akceptovaná. Rozpor odstránený.

MPSVRS R	<p>6. Vlastný materiál, str. 16 Navrhujeme zmeniť formuláciu „V rodovom porovnaní až 31,8 % mladých žien, v porovnaní so 14,7 % mladých mužov čelí nezamestnanosti a nepokračuje ďalej vo vzdelávacom procese“ na „Až 31,8% mladých žien, v porovnaní so 14,7% mladých mužov čelí nezamestnanosti a nepokračuje ďalej vo vzdelávacom procese“. Odôvodnenie: Navrhovaná formulácia odstraňuje nadbytočné frázovanie s ohľadom na oblasti diskriminácie vymenované v Čl. 12(2) Ústavy SR a §2 (1) tzv. antidiskriminačného zákona, kde je významom slova rod pôvod. Zároveň odráža číselník Štatistického úradu SR, ktorý používa termín pohlavie: https://metais.vicepremier.gov.sk/codelists/detail/2942?page=1&count=20&sorting%5Bcode%5D=asc.</p>	Z	A	<p>Pripomienka akceptovaná. Rozpor odstránený.</p>
MPSVRS R	<p>7. Vlastný materiál, str. 28. Navrhujeme zmeniť formuláciu „Zamestnanosť osôb z prostredia MRK výrazne a dlhodobo zaostáva za zamestnanosťou majoritnej populácie a výraznejšie sa tiež prejavujú aj rodové rozdiely“ na „Zamestnanosť osôb z prostredia MRK výrazne a dlhodobo zaostáva za zamestnanosťou majoritnej populácie a výraznejšie sa tiež prejavujú aj rozdiely v zamestnanosti žien a mužov“. Odôvodnenie: Navrhovaná formulácia spresňuje význam s ohľadom na oblasti diskriminácie vymenované v Čl. 12(2) Ústavy SR a §2 (1) tzv. antidiskriminačného zákona, kde je významom slova rod pôvod. Zároveň odráža číselník Štatistického úradu SR, ktorý používa termín pohlavie: https://metais.vicepremier.gov.sk/codelists/detail/2942?page=1&count=20&sorting%5Bcode%5D=asc.</p>	Z	A	<p>Pripomienka akceptovaná. Rozpor odstránený.</p>

MPSVRS R	8. Vlastný materiál, Oblasť zamestnanosť, Čiastkový cieľ 4, Indikátor 2, str. 52. Navrhujem zmeniť formuláciu „Podiel Rómkov, ktoré sa počas posledných 12 mesiacov cítili byť diskriminované z dôvodu ich etnicity a/alebo rodu pri hľadaní zamestnania“ na „Podiel Rómkov, ktoré sa počas posledných 12 mesiacov cítili byť diskriminované z dôvodu ich etnicity a/alebo pohlavia pri hľadaní zamestnania“. Odôvodnenie: Na diskrimináciu žien poukazuje Čl. 12(2) Ústavy SR prostredníctvom pojmu pohlavie, pričom význam slova rod je zameraný na pôvod. Rovnaký význam má §2 (1) tzv. antidiskriminačného zákona.	Z	ČA	Pripomienka čiastočne akceptovaná. Rozpor odstránený.
MPSVRS R	9. Vlastný materiál, v kapitole Monitorovanie a hodnotenie, odsek 4. Hodnotenie dopadu EŠIF na napĺňanie cieľov Stratégie 2030 Žiadame výraz „Prostriedky európskeho spoločenstva“ nahradiť znením „Prostriedky EÚ“. Odôvodnenie: Korektúra je potrebná vzhľadom na účinnosť Lisabonskej zmluvy.	Z	A	Pripomienka akceptovaná.
MSSR	K časti "Prioritná oblasť VZDELÁVANIE": Navrhujem upraviť rozdielne ciele pre mužov a ženy, ktoré stanovujú nižšie ciele pre ženy, napr. v oblasti vzdelávania v rámci globálneho cieľa – indikátora 6 na str. 21 (ktorý ráta s podielom Rómov vo veku 20 – 24 rokov s ukončeným vyšším stredným vzdelaním v členení podľa pohlavia odlišne u mužov – 45 % a odlišne u žien – 40 %). Nastavenie nižších cieľov pre ženy odporuje princípom rodovej rovnosti a cieľom udržateľného rozvoja. V zmysle vyrovnávacích opatrení a vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti má ukončené vyššie stredné vzdelanie nižšie percento žien by ciele, ktoré sú stanovené pre ženy, nemali byť menej	O	N	Odôvodnenie: Ciele majú byť nastavené ambiciózne, ale zároveň reálne. Ideálne by v tejto oblasti nemali existovať rodové rozdiely, ale za 10 rokov nie je možné ich úplne eliminovať. V prípade oblasti zamestnanosti ani EK vo svojich cieľoch neráta s úplnou elimináciou rozdielov

	ambiciózne ako tie nastavené pre mužov. Takéto rozdiely neodstraňujú rodové rozdiely, ale pokračujú v ich prehľbovaní. Obdobne to platí aj vo vzťahu k oblasti zamestnanosti (indikátor 2 na str. 31).			v zamestnanosti rómskych mužov a žien, a cieľ má nastavený na zníženie o polovicu.
MSSR	K časti „Kľúčové koncepty a pojmy používané v stratégii“ (str. 5): V rámci vymedzenia pojmov v oblasti nerovnakého zaobchádzania (diskriminácie) požadujem definíciu nepriamej diskriminácie zosúladiť s právnou úpravou podľa § 2a ods. 3 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov, a súčasne upraviť poznámku pod čiarou k odkazu 13, ktorý neodkazuje na primárny zdroj, ktorým je antidiskriminačný zákon. Táto pripomienka je zásadná.	Z	A	Pripomienka akceptovaná.
MSSR	K časti „Prioritná oblasť ZAMESTNANOSŤ“: V časti východiská odporúčam na str. 30 v slovnom spojení „práca v integračnom podniku“ nahradiť slovo „práca“ slovom „práca“, ide o jazykovú pripomienku.	O	A	Pripomienka akceptovaná.
POĽP	Prioritná oblasť boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie - Čiastkový cieľ 1. - Indikátor 4.: Tento indikátor má za cieľ sledovať podiel prípadov podaných Rómami a Rómkami týkajúcich sa porušovania antidiskriminačného zákona na základe etnického pôvodu, ktoré súdy rozhodli v prospech poškodeného. Navrhujeme, aby sa zároveň sledoval aj počet všetkých prípadov týkajúcich sa porušovania	Z	N	odôvodnenie: Pôvodný indikátor „Podiel prípadov podaných Rómami týkajúcich sa porušovania Antidiskriminačného zákona na základe etnického pôvodu, ktoré súdy rozhodli v prospech

	<p>antidiskriminačného zákona na základe etnického pôvodu, v ktorých súdy rozhodli. To umožní porovnanie oboch sledovaných údajov. Ako MVO, ktorá dlhodobo zabezpečuje právne zastupovanie Rómom a Rómkam v prípadoch diskriminácie, je nám okrem iného známe, že počet prípadov rasovej diskriminácie, ktoré sa dostávajú na slovenské súdy, zostáva veľmi nízky. Ministerstvo spravodlivosti v ostatnom období zlepšilo evidenciu právoplatných súdnych rozhodnutí v prípadoch diskriminácie. (Pre rámcové informácie v tomto smere pozri Country report: Non-discrimination. Slovakia 2020. European network of legal experts in gender equality and non-discrimination, s. 76-79. Dostupné na: https://www.equalitylaw.eu/country/slovakia).</p> <p>Domnievame sa však, že existuje priestor pre to, aby sa do budúcnosti rámcovo určitým spôsobom evidovali nie len právoplatné rozhodnutia, ale aj počet podaných antidiskriminačných žalôb týkajúcich sa diskriminácie na základe etnického pôvodu a neprávoplatné rozhodnutia súdov, ktoré dajú širší obraz o prístupe k spravodlivosti v tejto oblasti. Daný alebo novovytvorený indikátor v rámci tohto čiatkového cieľa by tento aspekt mohol zahrnúť a vytvorený akčný plán by následne zahrnul do opatrení potrebu rozšírenia súčasnej evidencie antidiskriminačných súdnych sporov.</p>			<p>poškodeného“ v sebe implicitne obsahuje počet všetkých prípadov. Bez neho by sa nevedelo sledovať podiel rozhodnutých v prospech. Dáta k navrhovanému indikátoru teda sledované budú, nebude však tvoriť samostatný indikátor.</p> <p>Poznámka:</p> <p>POĽP nie je povinne pripomienkujúci subjekt a v rámci MPK má postavenie verejnosti – neakceptovanie pripomienky nie je rozporom.</p>
POĽP	<p>Prioritná oblasť boj s protirómskym rasizmom a podpora participácie - Čiastkový cieľ 1. - návrh nového indikátora: Stratégia zdôrazňuje potrebu posilniť existujúce legislatívne nástroje tak, aby účinnosť ich uplatnenia bola v praxi čo najvyššia. Domnievame sa, že okrem potreby zlepšiť implementáciu antidiskriminačnej legislatívy zo strany súdov, je rovnako dôležité, aby svoje kompetencie v oblasti ochrany pred</p>	Z	A	Pripomienka akceptovaná.

	<p>diskrimináciou čo najúčinnnejšie využívali aj správne orgány, ktoré môžu kontrolovať a sankcionovať diskrimináciu v rôznych oblastiach verejného života (Úrady práce, Inšpektoráty práce, Slovenská obchodná inšpekcia, Štátna školská inšpekcia, odbory zdravotníctva VÚC a iné). Navrhujeme, aby bol do tejto prioritnej oblasti zahrnutý aj indikátor, ktorý by prierezoivo monitoroval počet resp. podiel podnetov namietajúcich diskrimináciu na základe etnicity, prijatých správnymi orgánmi, a závery prešetrenia týchto podnetov z ich strany. Z našich skúseností správne orgány prípady v tejto oblasti do istej miery spravidla už monitorujú a kvalita ich kontrolnej činnosti v týchto prípadoch je rôznorodá. Následné akčné plány by mali zahrnúť opatrenia, ktoré by ich kontrolnú činnosť v tejto oblasti aj evidenciu prípadov posilnili. (Pre rámcové informácie o súčasnom stave pozri Country report: Non-discrimination. Slovakia 2020. European network of legal experts in gender equality and non-discrimination).</p>			
SVSRNM	<p>V prílohe č. 1 Riadiaca pracovná skupina poradnej komisie splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity: Navrhuje sa vložiť medzi organizácie „Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny/splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny“.</p> <p>Odôvodnenie: Potreba rozšírenia Riadiacej pracovnej skupiny poradnej komisie splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity o Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny/splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny vyplýva predovšetkým so zamerania z úloh splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny vyplývajúcich z jeho štatútu týkajúcich sa najmä participácie národnostných menšín, používania jazyka a národnostného školstva. Zároveň vyplýva aj zo</p>	Z	A	Pripomienka akceptovaná.

	skutočnosti, že ÚSVSRNM sa aktívne zúčastňoval tvorby predchádzajúcej Stratégie, ako aj plnenia k nej prislúchajúcich akčných plánov, a to najmä v súvislosti s oblasťou školstva, používania jazyka, participácie, nediskriminácie či práce s verejnou mienkou. Z dôvodu príbuznosti a prienikov agend oboch Úradov splnomocnenca/splnomocnenkyne je SVSRRK/ÚSVSRRK členom konzultatívnych platforiem a pracovných a poradných skupín SVSRNM. Bolo by žiadúce premietnuť oprávnený záujem ÚSVSRNM o rozvíjanie hlbšej spolupráce s ÚSVSRRK i do členstva v uvedenej Riadiacej skupine.			
SVSRNM	V texte vlastného materiálu na konci prvého odseku na s. 20: Navrhuje sa na koniec vety „Dôvodom je pretrvávajúca absencia kvalifikovaných pedagógov ovládajúcich rómsky jazyk, absencia učebníc či metodických materiálov, absencia pregraduálnych programov budúcich pedagógov na prípravu žiakov z MRK, a najmä chýbajúca inštitucionálna, ako i finančná podpora rozvoja výskumu a odborného rozvoja rómskeho jazyka, vrátane ochrany jazykových práv rómskej národnostnej menšiny“ pridať text „zahŕňajúcej aj právo používať rómsky jazyk v úradnom styku.“ Odôvodnenie: Občanom patriacim k rómskej národnostnej menšine zaručuje vo Ústava SR vzťah k jazyku právo rozširovať a prijímať informácie v ich materinskom jazyku, ako aj právo používať ich jazyk v úradnom styku. Túto skutočnosť by mal predložený strategický dokument explicitne reflektovať.	Z	A	Pripomienka akceptovaná.
SVSRNM	V texte vlastného materiálu v časti Príloha: Indikátory k čiastkovým cieľom, Čiastkový cieľ 3 Posilnenie participácie Rómov na všetkých	Z	ČA	Pripomienka čiastočne akceptovaná.

	<p>úrovniah oblasti na s. 54: Navrhuje sa vložiť text: „Indikátor č. 5 Počet novovzniknutých konzultačných a participačných mechanizmov na úrovni regionálnej a miestnej samosprávy (samosprávnych krajov, miest a obcí).“ Odôvodnenie: Plnenie práva zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa rómskej národnostnej menšiny Ústavou SR úzko súvisí s existenciou účinných foriem takejto participácie, teda existenciou platforiem na všetkých úrovniach spoločnosti. Na celoštátnej úrovni je to Výbore pre národnostné menšiny a etnické skupiny rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, avšak na úrovni regionálnej a miestnej zväčša absentujú. Preto jedným z cieľov v tejto oblasti by mala byť podpora ich vzniku a fungovania.</p>			Rozpor odstránený.
SVSRNM	<p>V texte vlastného materiálu v druhom odseku na s. 3: Navrhuje sa v slovnom spojení „Pravidelné európske aj národné hodnotenia naďalej konštatujú“ nahradiť slovo „národné“ slovom „vnútroštátne“. Odôvodnenie: Odôvodnenie je identické ako v pripomienke SVSRNM k prvému odseku na str. 3.</p>	Z	A	Pripomienka akceptovaná.
SVSRNM	<p>V texte vlastného materiálu v druhom odseku na s. 4: Navrhuje sa v slovnom spojení „Národná stratégia predstavuje...“ nahradiť slovo „Národná“ slovom „celoštátna“. Odôvodnenie: Odôvodnenie je identické ako v pripomienke SVSRNM k prvému odseku na str. 3.</p>	Z	A	Pripomienka akceptovaná.
SVSRNM	<p>V texte vlastného materiálu v prvom odseku na s. 3: Navrhuje sa v slovnom spojení „Rámcový strategický dokument je národným záväzkom vlády Slovenskej republiky“, vypustiť slovo „národný“.</p>	Z	A	Pripomienka akceptovaná.

	Odôvodnenie: Prídavné meno „národný“ preniklo do legislatívy a do oblasti tvorby politík prekladom anglického prídavného mena „National“, čo však v podmienkach Strednej Európy nereflektuje jej mnohonárodný charakter a iné vnímanie pojmu národ a národnosť ako je to tradičné v západnej Európe. Používať prídavné meno „národný“ v označeniach strategických a koncepčných materiálov alebo týmto prídavným slovom definovať rozsah či pôsobnosť týchto materiálov je vzhľadom na multietnický charakter populácie SR nepatričné. Preto sa navrhuje v takomto prípade použiť skôr slová „celoštátny“, „vnútroštátny“ alebo „štátny“. Vypustenie slova sa v tomto konkrétnom prípade navrhuje pre jeho nadbytočnosť.			
SVSRNM	V texte vlastného materiálu v štvrtom odseku na s. 4: Navrhuje sa v slovnom spojení „je zároveň je národným kontaktným bodom“ nahradiť slovo „národným“ slovom „celoštátnym“. Odôvodnenie: Odôvodnenie je identické ako v pripomienke SVSRNM k prvému odseku na str. 3.	Z		Pripomienka vzatá späť v rozporovom konaní. Rozpor odstránený.
SVSRNM	V texte vlastného materiálu v treťom odseku na s. 3: Navrhuje sa v slovnom spojení „na základe národnej požiadavky na koncepčný materiál“ vypustiť slovo „národný“ a na koniec tohto slovného spojenia doplniť slová „s celoštátnou pôsobnosťou“. Odôvodnenie: Odôvodnenie je identické ako v pripomienke SVSRNM k prvému odseku na str. 3.	Z	A	Pripomienka akceptovaná.
SVSRNM	V texte vlastného materiálu za posledným odsekom časti Prioritná oblasť BOJ S PROTIRÓMSKYM RASIZMOM A PODPORA PARTICIPÁCIE pred časťou Globálny cieľ na s. 39: Navrhuje sa vložiť	Z	A	Pripomienka akceptovaná.

<p>časť pod názvom „Participácia rómskej národnostnej menšiny na riešení vecí, ktoré sa ich týkajú“ v znení „Ústava SR zaručuje občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín a etnických skupín. Slovenská republika je zmluvným štátom Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín, ktorý v článku 15 požaduje vytvorenie podmienok potrebných na efektívnu participáciu osôb patriacich k národnostným menšinám na kultúrnom, spoločenskom a hospodárskom živote a na verejných záležitostiach, najmä tých, ktoré sa ich týkajú. Jeho cieľom je predovšetkým podporovať skutočnú rovnosť medzi osobami patriacimi k národnostným menšinám a k väčšinovej spoločnosti. Aby sa vytvorili podmienky potrebné pre takú participáciu osôb patriacich k národnostným menšinám, zmluvné strany by mali postupovať spoločne a obzvlášť prostredníctvom reprezentatívnych inštitúcií národnostných menšín, pri príprave legislatívnych alebo administratívnych opatrení, ktoré sa ich priamo týkajú. Ide predovšetkým o zainteresovanie menšín na príprave, zavádzaní a hodnotení plánov a programov štátneho a regionálneho rozvoja; uskutočňovanie výskumov na zhodnotenie možného dopadu plánovaných rozvojových projektov na tieto osoby; efektívnu účasť osôb patriacich k národnostným menšinám na rozhodovacích procesoch a vo volených orgánoch na štátnej i miestnej úrovni; decentralizované alebo miestne formy správy.“ Odôvodnenie: V názve časti sa uvádza „podpora participácie“, preto je potrebné v súlade s názvom tejto časti, aby text obsahoval aj informácie týkajúce sa uvedenej oblasti tak, aby naň mohli nadväzovať formulácie globálnych či čiastkových cieľov a indikátorov. Cieľom vloženia predmetného textu je komplexné zastrešenie všetkých oblastí Ústavou SR zaručených práv príslušníkom rómskej národnostnej</p>			
--	--	--	--

	menšiny vrátane práva zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa rómskej národnostnej menšiny predloženým strategickým materiálom.			
SVSRNM	V texte vlastného poznámka pod čiarou č. 82 na s. 20: Navrhuje sa zmeniť znenie poznámky pod čiarou na „Hodnotiaca správa Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny o podpore kultúr národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za obdobie rokov 2017 – 2018, s. 97, dostupné na: https://www.narodnostnemensiny.gov.sk//spravy-a-koncepcne-materialy/ . Odôvodnenie: Spresnenie znenia poznámky pod čiarou s jej konkretizáciou tak, aby sa odkazovalo na konkrétne miesto v publikácii.	O	A	Pripomienka akceptovaná.